

Rzeczpospolita Polska
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 8 czerwca 2015 r.

PG VIII TK 108/14

K 46/14

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KANCELARIA	
wpl. dnia	09. 06. 2015
L.dz.	L. zał. ....

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku z wnioskiem Sejmiku Województwa Mazowieckiego o zbadanie zgodności art. 36 ust. 10 w związku z art. 24, art. 25 i art. 31 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 1115) z art. 2 w związku z art. 167 ust. 2 i 3 oraz art. 165 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

- na podstawie art. 33 w związku z art. 27 pkt 5 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.) -

przedstawiam następujące stanowisko:

na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.) postępowanie podlega umorzeniu z powodu utraty mocy obowiązującej art. 36 ust. 10 oraz

art. 24, art. 25 i art. 31 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 1115).

UZASADNIENIE

Sejmik Województwa Mazowieckiego (dalej: Sejmik lub Wnioskodawca) wniósł do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie niezgodności wymienionej na wstępie regulacji ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 1115) [dalej: ustawa o dochodach j.s.t.] z powołanymi w *petitum* wniosku wzorcami konstytucyjnej kontroli.

W uzasadnieniu wniosku Sejmik Województwa Mazowieckiego wyjaśnił, że dotyczy on „spraw objętych zakresem działania Wnioskodawcy na podstawie przepisu art. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z którym ustawa ta określa źródła dochodów samorządu terytorialnego oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów”, zaś kwestionowany przepis skutkuje „niekorzystnym i niezgodnym z Konstytucją ukształtowaniem prawa samorządu województwa do dochodów własnych, a co za tym idzie, prawa do kształtowania polityki finansowej, gwarantowanego konstytucyjnie”, po czym stwierdził, że złożenie niniejszego wniosku „mieści się w zakresie działania Wnioskodawcy, na podstawie art. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego jako, że wniosek dotyczy uprawnień samorządu województwa do kształtowania gospodarki finansowej w zakresie realizowania dochodów budżetowych, w tym w szczególności uszczuplenia praw do dochodów własnych i możliwości ich planowania” oraz że „[u]zasadnia to uprawnienie Sejmiku Województwa Mazowieckiego do wystąpienia z wnioskiem (...) na podstawie art. 191 ust. 2 Konstytucji”, gdyż zaskarżony przepis pozostaje „w związku z zakresem działania Sejmiku Województwa Mazowieckiego, który jako organ stanowiący uchwała corocznie budżet Województwa Mazowieckiego, którego wydatki muszą znaleźć pokrycie w dochodach” (uzasadnienie wniosku, s. 2).

Naruszenia przez art. 36 ust. 10 w związku z art. 24, art. 25 i art. 31 ustawy o dochodach j.s.t. art. 2 w związku z art. 167 ust. 2 i 3 oraz art. 165 ust. 2 Konstytucji Sejmik upatruje w tym, że zaskarżona norma „**znosi konstytucyjne gwarancje wypłaty należnej kwoty subwencji** (Wnioskodawca posługuje się także sformułowaniem: „znosi konstytucyjnie gwarantowane pojęcie subwencji należnej”, *vide* - uzasadnienie wniosku s. 14 - przyp. wł.) **oraz, że przewiduje pobranie wpłaty na część regionalną subwencji ogólnej dla województw w wysokości wyższej od należnej**” (uzasadnienie wniosku, s. 6).

Wnioskodawca podniósł, iż „**[z]naczenie art. 36 ust. 10 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego polega na tym, że znosi on pojęcie części wyrównawczej i regionalnej subwencji ogólnej i pojęcie wpłaty na część regionalną subwencji ogólnej w kwocie należnej, tj. ustalonej w sposób generalny i abstrakcyjny na podstawie kryteriów ustawowych. Tym samym znosi, statuowane przez art. 167 ust. 1 i 3 publiczne prawo podmiotowe samorządu terytorialnego do domagania się wypłaty z budżetu państwa ustalonej w prawidłowej wysokości kwoty subwencji regionalnej i prawo do dokonania wpłaty na część regionalną subwencji ogólnej w wysokości nie wyższej niż ta, która została obliczona na podstawie ustawowego wzoru. Ustawa określająca dochody jednostek samorządu terytorialnego, to taka, która gwarantuje obliczalność, a co za tym idzie przewidywalność wysokości tych dochodów. Państwo ma oczywiście prawo korygować w czasie wysokość subwencji i wpłaty korekcyjno - wyrównawczej, ale pod warunkiem, że wszystkie korekty rat będą obliczalne. Brzmienie art. 36 ust. 10 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego znosi konstytucyjne standardy przesądzenia czy i jakiej wysokości subwencja i wpłata na część regionalną subwencji ogólnej się należą, realizowane przez art. 24, art. 25, i art. 31 i tej ustawy**”, i dodał, że „[o]d momentu uchwalenia ustawy budżetowej utracona zostaje możliwość zwiększenia subwencji ustalonej w zbyt niskiej, niż należna, wysokości lub zmniejszenie wpłat uiszczonych w zbyt

wysokiej kwocie. Kwotami należnymi są bowiem, co wynika z art. 33 ust. 2 i 4 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, kwoty wynikające z informacji przekazanej na podstawie art. 33 ust. 1 pkt 2. Wynika z tego, iż obowiązkiem samorządów jest analizowanie danych zawartych w informacji przekazywanej im przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych na podstawie art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Tylko w trakcie prac nad projektem budżetu państwa istnieje bowiem możliwość zweryfikowania kwot ustalonych ze szkodą dla budżetu danej jednostki. Nie da się jednak ukryć, iż sprawdzenie prawidłowości większości danych przez jednostkę będzie bardzo utrudnione. Jednocześnie dla możliwości dochodzenia należnej subwencji lub zmniejszenia wpłaty nie ma znaczenia, czy przekazanie niższej subwencji lub wpłata zawyżonej kwoty korekcyjno - wyrównawczej nastąpiły z przyczyn leżących po stronie samorządu, czy też nie” (uzasadnienie wniosku, s. 12-13).

W konkluzji uzasadnienia zarzutu pod adresem art. 36 ust. 10 ustawy o dochodach j.s.t. Wnioskodawca zauważył, iż **„skoro w przypadku stwierdzenia dokonania przez jednostkę samorządu terytorialnego wpłaty korekcyjno - wyrównawczej w wysokości wyższej od należnej lub otrzymania przez nią subwencji wyrównawczej lub równoważącej/regionalnej jednostce tej nie przysługuje zwiększenie odpowiedniej części subwencji ogólnej lub zmniejszenie wpłat, uznać należy, że należna kwota subwencji lub należna kwota wpłaty to taka, której dochodzić nie można, czyli nienależna.** Powyższe oznacza, iż pomiędzy przepisami art. 24, art. 25 i art. 31 ust. 1 a art. 36 ust. 10 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego zachodzi ewidentna sprzeczność. Artykuł 36 ust. 10 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego godzi zatem w zasadę zaufania samorządu do państwa i stanowionego przez nie prawa, jako, że ogranicza możliwość planowania dochodów na podstawie określonych ustawowo wzorów na ich obliczenie. Możliwość planowania finansowego w oparciu o przewidywalne na podstawie

ustawy wpływy ze źródeł dochodów ma kapitalne znaczenie dla możliwości realizacji zadań lokalnych i samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego, która w związku z brzmieniem art. 36 ust. 10 zostaje ograniczona” (uzasadnienie wniosku, s. 13).

Sejmik Województwa Mazowieckiego na mocy uchwały nr 185/14, podjętej w dniu 7 lipca 2014 r., postanowił wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności z Konstytucją przepisów ustawy o dochodach j.s.t., to jest po pierwsze: art 36 ust. 10 w związku z art. 24, art. 25 i art. 31 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego - jako niezgodnego z zasadą państwa prawnego zawartą w art. 2 w związku z art. 167 ust. 2 i ust. 3 oraz w związku z art. 165 ust. 2 Konstytucji, po drugie: art. 35 ust. 3 w części zdania „z zastrzeżeniem ust. 4” i art. 35 ust. 4 w związku z art. 31 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego - jako niezgodnego z zasadą proporcjonalności zawartą w art. 2 w związku z art. 165 ust. 2 oraz w związku z art. 167 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji (*vide - petitum* wniosku).

Postanowieniem z dnia 31 października 2014 r., w sprawie o sygn. akt Tw 19/14, Sędzia Trybunału Konstytucyjnego, po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym tego wniosku, postanowił odmówić nadania mu dalszego biegu „w zakresie zbadania zgodności art. 35 ust. 3 w części zdania <z zastrzeżeniem ust. 4> oraz art. 35 ust. 4 w zw. z art. 31 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1115) z art. 2 w zw. z art. 165 ust. 2 oraz art. 167 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej” (zawarte w aktach sprawy postanowienie z dnia 31 października 2014 r., s. 1).

Wypowiadając się w przedmiocie legitymacji Sejmiku Województwa Mazowieckiego do złożenia wniosku, należy wskazać, że, zgodnie z art. 191 ust.

2 w związku z art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może wystąpić z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego, jeżeli akt normatywny dotyczy spraw objętych jego zakresem działania. Sejmik Województwa Mazowieckiego - na mocy uchwały nr 185/14, podjętej w dniu 7 lipca 2014 r. - wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności wskazanych w nim przepisów ustawy o dochodach j.s.t. z powołanymi wzorcami kontroli.

Zaskarżony we wniosku jako przepis podstawowy art. 36 ust. 10 ustawy o dochodach j.s.t. (art. 24, art. 25 i art. 31 tej samej ustawy zostały wskazane przez Wnioskodawcę jako przepisy związkowe), który - z jednej strony - wyklucza możliwość zmniejszenia wpłat z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej dla województw, a z drugiej strony - uniemożliwia zwiększenie odpowiedniej części regionalnej subwencji ogólnej, dotyczy spraw objętych zakresem działania Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Kwestionowany przepis ma bowiem wpływ na kształt dochodów i wydatków Wnioskodawcy, który jako organ stanowiący uchwała corocznie budżet Województwa Mazowieckiego. Wpływ ten wyraża się w tym, że Wnioskodawca zobowiązany jest do dokonywania corocznych wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej dla województw. Jednocześnie Wnioskodawca jest potencjalnym beneficjentem części regionalnej subwencji ogólnej.

Z opisanych wyżej powodów, złożenie wniosku o zbadanie konstytucyjności kwestionowanej regulacji mieści się w zakresie działania Wnioskodawcy, w rozumieniu art. 191 ust. 2 w związku z art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji.

Postępowanie w niniejszej sprawie podlega umorzeniu na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.), z powodu

utraty mocy obowiązującej art. 36 ust. 10 oraz art. 24, art. 25 i art. 31 ustawy o dochodach j.s.t.

W dacie podjęcia przez Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwały nr 185/14 o wystąpieniu do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności z Konstytucją art. 36 ust. 10 w związku z art. 24, art. 25 i art. 31 ustawy o dochodach j.s.t., to jest w dniu 7 lipca 2014 r., art. 36 ust. 10 tej ustawy miał następujące brzmienie:

„W przypadku stwierdzenia, że jednostka samorządu terytorialnego otrzymała część wyrównawczą, równoważącą lub regionalną subwencji ogólnej, w kwocie niższej od należnej lub dokonała wpłat określonych art. 29-31, w kwocie wyższej od należnej - jednostce tej nie przysługuje zwiększenie odpowiedniej części subwencji ogólnej lub zmniejszenie wpłat.”.

Z dniem 1 stycznia 2015 r. przepis art. 36 ust. 10 ustawy o dochodach j.s.t. uzyskał następujące **nowe** brzmienie:

„W przypadku stwierdzenia, że jednostka samorządu terytorialnego otrzymała część wyrównawczą, równoważącą lub regionalną subwencji ogólnej, w kwocie niższej od należnej lub dokonała wpłat określonych **w art. 29, art. 30 i art. 70a** (podkr. wł.), w kwocie wyższej od należnej - jednostce tej nie przysługuje zwiększenie odpowiedniej części subwencji ogólnej lub zmniejszenie wpłat.”
(*vide* - art. 1 pkt 6 lit. d w związku z art. 5 ustawy z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, Dz. U. z 2014 r., poz. 1574) [dalej: ustawa nowelizująca].

Jednocześnie ustawą nowelizującą uzupełniono treść art. 24 ust. 7 ustawy o dochodach j.s.t. o wyrazy: „wskaźnik W jest niższy od 125% wskaźnika Ww i”, zaś w art. 24 dodano ust. 9 w brzmieniu: „[c]zęść wyrównawcza subwencji ogólnej dla danego województwa nie może być wyższa niż kwota stanowiąca różnicę pomiędzy kwotą ustaloną jako iloczyn 125% wskaźnika Ww i liczby mieszkańców tego województwa a dochodami podatkowymi za rok poprzedzający rok bazowy” (obie zmiany obowiązują od dnia 14 listopada

2014 r.), a także uchylono (z dniem 1 stycznia 2015 r.) art. 25 i art. 31 ustawy o dochodach j.s.t. [*vide* - art. 1 pkt 2 lit. a i b oraz art. 1 pkt 3 i pkt 4 w związku z art. 5 ustawy nowelizującej].

W uzasadnieniu projektu ustawy nowelizującej, opracowanego przez Rząd (projekt rządowy rozpatrywano łącznie z projektem poselskim, zawartym w druku sejmowym nr 2667), na wstępie wyjaśniono, że „[p]rzedkładany projekt ustawy stanowi realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2014 r., sygn. akt K 13/11, który ogłoszony został w dniu 19 marca 2014 r. w Dzienniku Ustaw pod poz. 348, w zakresie wpłat województw do budżetu państwa tzw. <Janosikowego>.

W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 31 oraz art. 25 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (...) w zakresie, w jakim nie gwarantują województwom zachowania istotnej części dochodów własnych dla realizacji zadań własnych, są niezgodne z art. 167 ust. 1 i 2 w związku z art. 166 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakwestionowane przepisy regulują mechanizm obliczania wysokości wpłat województw do budżetu państwa, tzw. <Janosikowego>, oraz zasady podziału części regionalnej subwencji ogólnej (podkr. wł.). Istotą tego mechanizmu jest obowiązek ponoszenia wpłat przez te jednostki samorządu terytorialnego, w których dochody podatkowe na mieszkańca są znacznie wyższe niż średnia krajowa i podział środków pochodzących z tych wpłat.

Przepis art. 31 ustawy o dochodach określa jednostki zobowiązane do dokonywania wpłat oraz sposób obliczania ich wysokości. Zgodnie z tym przepisem wpłaty dokonują województwa, w których wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w województwie **jest większy od 110% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw (podkr. wł.).**

W zakwestionowanym art. 25 określone są kryteria podziału, służące do ustalenia jednostek samorządu terytorialnego, uprawnionych do otrzymania części regionalnej subwencji ogólnej, pochodzącej z wpłat.

Trybunał Konstytucyjny zarzucił, że ww. przepisy nie zawierają jakichkolwiek regulacji zabezpieczających samorząd przed nadmiernym ubytkiem dochodów własnych w okresie dekoniunktury, które pozwoliłyby na uwzględnianie rzeczywistej kondycji finansowej JST w chwili dokonywania wpłat korekcyjno-wyrównawczych.

Trybunał Konstytucyjny zwrócił uwagę, że mechanizm korekcyjno-wyrównawczy powinien prowadzić do wyrównywania dochodów w górę, natomiast w sytuacji, gdy prowadzi on do spadku dochodów województw (będących płatnikami <Janosikowego>) poniżej przeciętnych dochodów – jego funkcjonowanie jest sprzeczne z wartościami konstytucyjnymi, tj. zasadą solidarności i zasadą dobra wspólnego.

Trybunał Konstytucyjny, kwestionując art. 25 ustawy, który określa kryteria podziału części regionalnej subwencji ogólnej, stwierdził, że nie jest to czysty mechanizm wyrównawczy, bo w jego efekcie część regionalną otrzymują wszystkie województwa, także te, które dokonują wpłat. Trybunał uznał, że taki mechanizm, który pozwala na przekazywanie środków samorządom niekoniecznie uboższym, nie funkcjonuje w jedynie niezbędnym zakresie.

Trybunał Konstytucyjny uznał za konieczne odroczenie utraty mocy (obowiązującej - przyp. wł.) obowiązujących przepisów ze względu na skomplikowaną materię ustrojową, jakiej dotyczyły.

Stosownie do art. 190 ust. 3 Konstytucji zakwestionowane przepisy przestaną obowiązywać po upływie osiemnastu miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego w Dzienniku Ustaw, chyba że wcześniej zostaną uchylone bądź zmienione przez ustawodawcę. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że w tym okresie dotychczasowe przepisy powinny być stosowane przez wszystkich adresatów”, po czym stwierdzono, że „[r]ealizując postanowienia

Trybunału Konstytucyjnego, w projekcie ustawy (między innymi - przyp. wł.) zaproponowano:

- 1) **wprowadzenie progu ograniczającego wysokość wpłat województw do 35% dochodów podatkowych** (podkr. wł.), stanowiących podstawę do wyliczenia wpłat - co realizuje wyrok TK, który uznał, że mechanizm wyrównawczy nie zawiera regulacji zabezpieczających samorząd przed nadmiernym ubytkiem dochodów, w okresie występujących w gospodarce faz koniunktury i dekoniunktury oraz że mechanizm korekcyjno-wyrównawczy powinien zawierać gwarancje zachowania istotnej części dochodów własnych województw na realizację ich zadań własnych;
- 2) **możliwość obniżenia wpłat województw w trakcie roku budżetowego, w przypadku znacznie niższych dochodów podatkowych uwzględni rzeczywistą kondycję finansową JST w chwili dokonywania wpłat** (podkr. wł.) - co realizuje wyrok TK, który uznał, że konstrukcja systemu ustalania wpłat korekcyjno-wyrównawczych dla województw nie uwzględnia silnych zmian w dochodach JST będących skutkiem cyklicznych wahań w gospodarce;
- 3) **podwyższenie progów dochodowych, których przekroczenie powoduje powstanie obowiązku wpłat oraz zmniejszenie nadwyżki przeznaczonej na wpłaty** (podkr. wł.) – co również realizuje wyrok TK, który uznał, że instytucja o charakterze ustawowym (mechanizm wyrównania poziomego) nie może pozbawiać instytucji konstytucyjnej (dochodów własnych) jej zasadniczych cech, tj. podstawowego charakteru tych dochodów w systemie źródeł prawa;
- 4) **identyfikowanie województw zobowiązanych do dokonywania wpłat i otrzymujących subwencję regionalną w zależności od poziomu dochodów** (podkr. wł.). Dochody województwa (od których będzie uzależniona zarówno subwencja wyrównawcza, jak i regionalna) będą wyznaczały poziom wydatków – co realizuje wyrok TK, który wskazał na brak nawiązania w art. 31 ust. 1 oraz art. 25 ww. ustawy do pełnej sytuacji finansowej województw, z uwzględnieniem zarówno strony dochodowej, jak i potrzeb wydatkowych (zapewnienie co

najmniej średnich dochodów pozwoli zrealizować wydatki na poziomie zbliżonym do wydatków innych jednostek);

5) **sposób naliczania wpłat do budżetu państwa, który nie będzie prowadził do spadku dochodów województw, dokonujących wpłat poniżej 125% średnich dochodów podatkowych (podkr. wł.)** – co wyeliminuje zarzut TK, że sytuacja, w której mechanizm prowadzi do spadku dochodów poniżej przeciętnych dochodów (w odniesieniu do województw będących płatnikami tego systemu) jest sprzeczna z wartościami konstytucyjnymi, tj. zasadą solidarności i zasadą dobra wspólnego;

6) **rozwiązanie, zgodnie z którym część regionalną subwencji pochodzącą z wpłat będą otrzymywać wyłącznie te województwa, których dochody podatkowe, powiększone o subwencję wyrównawczą będą niższe od 125% średnich dochodów podatkowych w kraju. Województwa dokonujące wpłat nie będą otrzymywać subwencji regionalnej (podkr. wł.)**. Takie rozwiązanie uwzględnia zarzut TK, że mechanizm wyrównywania poziomu nie funkcjonuje w jedynie niezbędnym zakresie” (Sejm VII kadencji, druk sejmowy nr 2668, s. 1-4).

W uzasadnieniu powołanego projektu podkreślono także, iż „[p]rzesłanką do dokonania zmian było wykonanie wyroku TK w zakresie, w jakim TK zakwestionował przepisy regulujące mechanizm obliczania wysokości wpłat województw do budżetu państwa oraz zasady podziału części regionalnej subwencji ogólnej, z jednoczesnym zastosowaniem takich mechanizmów, które nie spowodują zmniejszenia dochodów województw, będących beneficjentami wpłat. Wielkości przyjęte do obliczenia wskaźników służących ustaleniu kryterium dochodowego identyfikującego beneficjentów i płatników systemu wpłat, ustalenia kryteriów podziału części regionalnej subwencji ogólnej oraz wyznaczenia tzw. progu ograniczającego poziom rocznej wpłaty są wynikiem przeprowadzonych analiz i rachunków symulacyjnych, uwzględniających

aktualną sytuację budżetu państwa oraz przyjętą zasadę, że na nowych rozwiązaniach żadne województwo nie traci” (tamże, s. 5).

Ustawa nowelizująca wprowadziła do ustawy o dochodach j.s.t. nowy rozdział 8a, zatytułowany „Zasady ustalania dla województw w roku 2015 części regionalnej subwencji ogólnej, wpłat do budżetu państwa oraz dotacji celowej” (art. 70a - 70c), przy czym art. 3 ustawy nowelizującej nadano następujące brzmienie:

„Art. 3. 1. Przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się po raz pierwszy do:

- 1) ustalenia na rok 2015 części wyrównawczej i regionalnej subwencji ogólnej dla województw, wpłat województw do budżetu państwa i rezerwy celowej, o której mowa w art. 70c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;
- 2) opracowania projektu ustawy budżetowej i projektów uchwał budżetowych na rok 2015;
- 3) ustawy budżetowej i uchwał budżetowych na rok 2015.

2. Na potrzeby opracowania wieloletniej prognozy finansowej, o której mowa w art. 226 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.), na rok 2015 i lata następne, samorządy województw przyjmują kwoty wpłat do budżetu państwa, o których mowa w art. 70a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i kwoty części regionalnej subwencji ogólnej, o których mowa w art. 2 ust. 4, ustalone na rok 2015.”.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że zaskarżony przez Sejmik Województwa Mazowieckiego przepis art. 36 ust. 10 ustawy o dochodach j.s.t. „utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał”, w rozumieniu art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym.

„Moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał” utraciły również, powołane przez Wnioskodawcę jako przepisy związkowe, art. 24 (treść

normatywna tego przepisu uległa zmianie w związku z nowym brzmieniem ust. 7 oraz dodaniem ust. 9), art. 25 i art. 31 ustawy o dochodach j.s.t. (te dwa ostatnie przepisy przestały obowiązywać z dniem 1 stycznia 2015 r.).

Trzeba jednocześnie zaznaczyć, iż podstawy wydania przez Trybunał Konstytucyjny w niniejszej sprawie wyroku nie może stanowić art. 39 ust. 3 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, który brzmi: „[p]rzepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się, jeżeli wydanie orzeczenia o akcie normatywnym, który utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia, jest konieczne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw.”, ponieważ wskazany przepis (art. 39 ust. 3 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym) „nie odnosi się do <praw> jednostek samorządu terytorialnego, nawet jeśli wynikają one z Konstytucji. Inna jest bowiem funkcja oraz cel tych <praw>. Jednostki samorządu terytorialnego są organami władzy publicznej. Ich status prawny uregulowany został w odrębnych rozdziałach Konstytucji, poza przepisami o wolnościach i prawach człowieka i obywatela, natomiast <sfera wolności i praw obywatelskich nie przenika się ze sferą kompetencji organów władzy publicznej>. Według TK, jednostki samorządu terytorialnego nie mogą być traktowane jako proste zrzeszenia obywateli realizujących swoje wolności i prawa. Wykonując swoje kompetencje władcze, nie korzystają bowiem z wolności i praw przewidzianych dla obywateli” (M. Zubik, *Orzekanie przez Trybunał Konstytucyjny o przepisie nieobowiązującym dotyczącym jednostek samorządu terytorialnego*, http://lex/lex/content.rpc?reqId=1432638885909_1755626335 oraz powołane tam orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego).

Z tych względów, wnoszę jak na wstępie.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego

Robert Hernand
Zastępca Prokuratora Generalnego